



בש"פ 5129/15 - גרמאי וולקדן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5129/15

לפני: כבוד השופט א' שהם

העורר: גרמאי וולקדן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 20.7.2015, במ"ת 39959-07-15, שניתנה על-ידי כב' השופטת ד' שריזלי

תאריך הישיבה: ז' באב התשע"ה (23.7.2015)

בשם העורר: עו"ד ניר אלפסה

בשם המשיבה: עו"ד תומר סגלוביץ'

מתורגמן: מר גדעון מלסה

החלטה

1. לפניי ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 20.7.2015, במ"ת 39959-07-15, שניתנה על-ידי כב' השופטת ד' שריזלי, בגדרה הוחלט כי העורר ישהה במעצר עד להחלטה אחרת.



2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו את העבירות הבאות: ניסיון אינוס, לפי סעיף 345(א)(1), בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין); ומעשה מגונה, לפי סעיף 348(ג1) לחוק העונשין. מכתב האישום שהוגש נגד העורר, נתין אריתראה, עולה כי הוא וי.מ (להלן: המתלוננת), מתגוררים בשכנות ברחוב קיבוץ גלויות, בדרום תל אביב. כחודשיים עובר ליום 4.7.2015, במספר רב של הזדמנויות, נהג העורר להגיע לדירתה של המתלוננת, תוך שהוא מבקש לבלות עימה ולקיים איתה יחסי מין, אך היא סירבה לבקשתו. ביום 4.7.2015, סמוך לשעה 21:00, הגיע העורר לדירתה של המתלוננת וביקש ממנה שתפתח לו את דלת הכניסה, אך המתלוננת סירבה. העורר שב והפציר במתלוננת שתיתן לו שקיק תה, עד שלבסוף נעתרה המתלוננת לבקשתו, ופתחה לו את הדלת. מיד עם פתיחת הדלת, נכנס העורר לדירתה של המתלוננת, נעל את הדלת, והוציא את המפתח מהמנעול. לאחר מכן, אחז העורר בידה של המתלוננת בכוח, התיישב על המיטה, והשכיב את המתלוננת על המיטה בניגוד לרצונה. העורר נשכב מעל המתלוננת, אחז בידה, והפשיל את מכנסיו ואת מכנסיה. כל אותה העת, ניסתה המתלוננת להשתחרר מאחיזתו של העורר, נאבקה בו, וצעקה כי יעזוב אותה. בהמשך לכך, ניסה העורר לפשק בכוח את רגליה של המתלוננת ולהחדיר בכוח את איבר מינו לאיבר מינה, אך המתלוננת הצמידה את רגליה בחוזקה ומנעה ממנו לעשות כן. העורר חדל ממעשיו, רק לאחר שהגיע לפורקן מיני על גופה של המתלוננת.

3. ביום 6.7.2015, נעצר העורר לראשונה, וביום 10.7.2015, שוחרר העורר ממעצר בהסכמת המשיבה. ביום 16.7.2015, נעצר העורר בשנית, לאחר קבלת תוצאות ראשוניות של בדיקת דנ"א, לפיהן נמצא על סדין מיטתה של המתלוננת פרופיל דנ"א, התואם לזה של העורר. ביום 17.7.2015, הורה בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט ל' מרגולין-יחידי) על שחרורו של העורר למעצר בית בביתו, וביום 19.7.2015, נדחה ערר שהוגש על-ידי משטרת ישראל על החלטת השחרור, אך העורר נדרש על-ידי בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ד' שריזלי) להמציא כתובת אחרת למעצר הבית.

4. ביום 20.7.2015, הוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, כתב אישום נגד העורר, ולצידו בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בא-כוחו של העורר, עו"ד ניר אלפסה, ביקש מבית המשפט המחוזי דחייה קצרה, על מנת ללמוד את חומרי החקירה בעניינו של מרשו. לצד בקשה זו, ביקש עו"ד אלפסה, כי העורר ישוחרר ממעצרו, באותם תנאים עליהם הורה בית השלום בתל אביב-יפו, אשר אושרו בדרך זו או אחרת על-ידי בית המשפט המחוזי.

בהחלטה מושא הערר שלפניי, שניתנה על-ידי כב' השופטת ד' שריזלי, נקבע כי "במקרה זה, גוברת חומרת העבירות, וחומרת הסיכון שמקימות העבירות מבחינת עילות המעצר. אשר על כן, לא אורה על שחרורו של [העורר], בוודאי לא לפני שתיבחנה הראיות לכאורה בתיק, לא לפני שתיבחנה עילות המעצר לגופן". עוד נקבע, כי הדיון בבקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים, יתקיים ביום 28.7.2015 שעה 10:00, בפני כב' השופטת ש' דותן, וכי העורר יישאר במעצר עד להחלטה אחרת.



5. לטענתו של העורר, שגה בית משפט קמא משהורה על המשך מעצרו עד להחלטה בבקשת המשיבה לעוצרו עד לתום ההליכים. נטען, כי חומר הראיות שהיה במועד שבו ניתנה ההחלטה לשחררו למעצר בית, לרבות תוצאות בדיקת הדנ"א, זכה במהותו לחומר הראיות אשר הוביל, בסופו של יום, להגשת כתב אישום נגדו. משכך, לשיטתו של העורר, ההחלטה על שחררו למעצר בית, שניתנה על-ידי בית משפט השלום ביום 17.7.2015, ואושרה על-ידי בית המשפט המחוזי ביום 19.7.2015, צריכה לעמוד בתוקפה. שכן, היא מאזנת, באופן ראוי, בין עילת המסוכנות הנשקפת מן העורר, כעולה מחומר הראיות, לבין הצורך בהבטחת התייצבותו להליכים המשפטיים. לבסוף, נטען על-ידי העורר, כי "עצם הגשת כתב האישום ובקשת המעצר על תום ההליכים, יכולים איפוא לשנות את משתני נוסחת השחרור שנקבעה (ערבויות כספיות גבוהות יותר, מעצר בית ממושך, וכיו"ב), אבל לא לבטל את הנוסחה כליל".

6. בדיון שנערך בפניי, מיקד בא-כוח העורר, עו"ד ניר אלפסה, את טענותיו בכך שאין בהגשת כתב אישום, כשלעצמה, כדי להצדיק את המשך מעצרו של העורר, בנסיבות העובדתיות של מקרה זה. עו"ד אלפסה הפנה, בהקשר זה, לבש"פ 8658/12 ברנס נ' מדינת ישראל (6.12.2012), ולבש"פ 796/11 מנחם נ' מדינת ישראל (2.2.2011) (להלן: עניין מנחם), מהם ניתן ללמוד, כי לא בנקל יורה בית המשפט על מעצרו של מי שהיה משוחרר, עובר להגשת כתב האישום. לטענת עו"ד אלפסה, דברים אלו נכונים גם בעניינו של העורר, אשר היה משוחרר "רעיונית" (היינו: נקבע לגביו כי הוא ישוחרר ממעצר בתנאים מגבילים, במידה שיעמוד בכל תנאי השחרור שנקבעו בעניינו), בהתאם להחלטתה של כב' השופטת ד' שריזלי, מיום 19.7.2015.

7. עו"ד תומר סגלוביץ', בא כוח המשיבה, מתנגד לקבלת הערר. לטענתו, קיים הבדל מהותי בין מי שהוא בחזקת חשוד בביצוע עבירה, לבין מי שהוגש נגדו כתב אישום. זאת, מאחר שבשלב הגשת כתב האישום, המסד הראייתי בעניינו של הנאשם הוא חזק ומוצק יותר ובעל מאפיינים שונים, לעומת התשתית הראייתית החלקית הקיימת, מטבע הדברים, בשלב מעצר הימים. לטענת המשיבה, גם אם תתקבל הגישה, לפיה לא בנקל יוחזר למעצר מי שהיה משוחרר בתנאים מגבילים ערב הגשת כתב האישום, הרי שבעניינו העורר לא היה משוחרר ממעצר, במובן המקובל של המונח, עובר להגשת כתב האישום נגדו. עו"ד סגלוביץ' הוסיף וטען, כי שתי ההחלטות, הן לעניין השחרור בתנאים מגבילים, והן לעניין המעצר, ניתנו על-ידי אותה שופטת, כב' השופטת ד' שריזלי, אשר איזנה כראוי בין כלל השיקולים הצריכים בעניין, וקבעה כי נוכח המסוכנות הלכאורית הנשקפת מן העורר, אין להורות על שחרורו ממעצר, טרם שיהא סיפק לבחון את הראיות לכאורה בתיק, ואת עילות המעצר בעניינו של העורר.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בחומר שהונח לפניי, ונתתי דעתי לטיעוני הצדדים, הגעתי לידי מסקנה כי דין הערר להידחות.

9. אכן, מקובל עליי כי לא בנקל יורה בית המשפט על החזרתו למעצר של מי ששוחרר לחלופת מעצר, טרם הגשת כתב האישום נגדו (בש"פ 1237/04 מדינת ישראל נ' גיאסוב (11.2.2014); עניין מנחם), שהרי "אם נאשם התהלך חופשי עובר למעצרו עד תום ההליכים או שוחרר בשלב מעצר הימים, כי אז ככל הנראה המסוכנות הנשקפת ממנו אינה כה גבוהה והחשש כי ישבש מהלכי משפט ויימלט מאימת הדין הוא קטן ומשכך אין הצדקה להשיבו למעצר".



(בש"פ 8015/09 קוניוף נ' מדינת ישראל (20.10.2009) (להלן: עניין קוניוף)).

10. יצוין, כי בעניין קוניוף עמד בית משפט זה על אותם מקרים בהם יהיה נכון להורות על מעצרו של מי שלא היה עצור כלל, או של מי ששוחרר בערובה, במסגרת בקשה למעצר עד תום ההליכים:

"אכן, יש טעם בטענותיה של המשיבה כי לעיתים, במהלך פרק הזמן בו התהלך החשוד חופשי או לאחר ששוחרר ממעצר הימים, מבוצעות פעולות חקירה נוספות המביאות לגילוייה של ראיה חדשה המצדיקה את מעצרו בטרם ניתנה לו זכות טיעון. כמו כן, כאשר ניסיונותיו של אדם לשבש הליכי משפט או להימלט מאימת הדין מתגלים בשלב מאוחר יותר, כי אז קיימת דחיפות לעצרו בטרם ניתנה לו זכות הטיעון שכן הנזק לאינטרס הציבורי אם לא יעצר יהיה קשה ובלתי הפיך. מוכן אני להסכים כי תהיינה נסיבות שבהן האיזון בין האינטרסים המתנגשים כאמור יצדיק לעיתים את הפגיעה בזכות הטיעון של הנאשם. בנסיבות יוצאות דופן כאמור ברור הוא מאליו כי מעצרו של הנאשם יהיה מוצדק על אף שקודם לכן התהלך חופשי" (שם, פסקה 26).

השאלה הניצבת בפניי במסגרת ערר זה, היא, האם דינו של מי שהוחלט כי ניתן יהיה לשחררו לחלופת מעצר, אך הוא לא עמד בתנאי השחרור וטרם שוחרר ממעצרו, זהה לדינו של מי שכבר שוחרר לחלופת מעצר, ובמועד הגשת כתב האישום נגדו אינו נתון במעצר? לאחר שבחנתי שאלה זו על כל צדדיה, הגעתי למסקנה כי יש להשיב עליה, בהיעדר נסיבות מיוחדות, בשלילה.

על יסוד עמדתי זו, אפנה לבחון את הערר בעניינו של העורר. לאחר עיון בנימוקי הערר, הגעתי למסקנה כי אין מקום לראות את העורר (ולו באופן "רעיוני"), כמי שהיה משוחרר ממעצר ערב הגשת כתב האישום נגדו. גם אם העורר יכול היה להשתחרר ממעצר, לו עמד בכל תנאי השחרור בערובה שנקבעו בעניינו, אין חולק כי הוא היה עדיין עצור במועד הגשת כתב האישום, לנוכח אי עמידתו בתנאי השחרור שנקבעו בעניינו. בנסיבות אלה, הרציונאל העומד מאחורי הנטיה שלא להחזיר למעצר מי שהיה משוחרר ממעצר ערב הגשת כתב האישום, אינו מתקיים.

בנוסף, גם אם אניח, לצורך הדיון בלבד, כי המסכת הראייתית שעמדה בפני בית המשפט המחוזי עת הורה על שחרורו של העורר, זהה במהותה לתשתית הראייתית אשר הובילה את המשיבה להגשת כתב האישום, אין ספק כי חל שינוי מהותי בנסיבות הכוללות, ויש להכניס למשוואה הרלבנטית שיקולים נוספים. עם הגשת כתב האישום עומדים בפני בית המשפט שיקולים ונתונים נוספים, שאותם יש לבחון, לצורך קבלת ההחלטה על מעצרו של העורר. אין מדובר, בהכרח, באותם שיקולים שנשקלו על-ידי בית המשפט המחוזי, שעה שהחליט לשחרר את העורר לחלופת מעצר. כך למשל, יש לשקול, בין היתר, את המסוכנות הנשקפת, לכאורה, מן העורר נוכח העבירות המיוחסות לו, ולבחון ביתר דקדקנות את השאלה, האם יש בחלופת המעצר המוצעת בכדי ליתן מענה למסוכנות זו.



כאמור, הדיון בבקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים נקבע ליום 28.7.2015, ולבית המשפט המחוזי תינתן הזדמנות לשקול את כלל נסיבות העניין, כשלפניו תעמוד התמונה המלאה, לצורך קבלת החלטה מושכלת, בעניינו של העורר.

אשר על כן, דין הערר להידחות.

ניתנה היום, ח' באב התשע"ה (24.7.2015).

ש ו פ ט
